

2. Jazykový koutek

Účelové věty v ruštině

Je-li v ruské účelové větě (k hlavní větě nejčastěji bývá připojena spojkou *чтобы* – *aby*) stejný činitel jako ve větě hlavní, v přísudku vedlejší věty se používá infinitiv, např.:

Петрович проветривал у себя разве что летом, чтобы в **пустить** в квартиру немного тёплого воздуха.

Petrovič doma větral leda v létě, aby pustil do kvartýru trochu tepla.

В темноте **она тянется** к шкафчику рядом с зеркалом, чтобы **достать** оттуда фонарик.

Šahá poslepu do skříňky u zrcadla, aby odtud vytáhla baterku.

Jestliže činitelé věty hlavní a věty vedlejší nejsou stejní, používají se tvary minulého času, např.:

Ольга Ивановна подставит свою авоську, чтобы **Маша могла** высыпать туда полную корзину.

Olga Ivanovna rozloží svou síťovanou tašku, aby do ní Máša mohla vysypat plnou ošatku.

Миша нагнётся к тётě и **шепчет** ей на ухо так, чтобы **мама не слышала**.

Miša se nahne k tetě a šeptá jí do ucha, aby máma neslyšela.

Dejte slova v závorkách do správných tvarů:

1. Ольга Ивановна хотела поговорить с Михалычем наедине, чтобы (никто – они – не мешать).
2. Следователь опрашивал свидетелей, чтобы (представить – картина – преступление).
3. Она показала рукой гостю, чтобы (тот – пройти – комната).
4. Маша выкладывала овощи на прилавок так, чтобы (покупатели – не видеть – изъяны (*kaz*)).
5. Ирина спешила за Ольгой Ивановной, чтобы (поделиться – она – информация).
6. Сергей пришёл к соседке отца, чтобы (лично – пригласить – она – похороны).

3. Zapamatujte si!

Zapamatujte si ruské ustálené výrazy, které se objevily ve čtvrté kapitole:

как пить дать – zcela určitě, bezpochyby

как следует – jaksepatří, pořádně, náležitě

мышь не проскóчит – o nemožnosti někam proniknout, proklouznout, dostat se odněkud; ani myš neproklouzne

объятия Морфея – o spánku

перебирать в памяти – postupně vzpomínat na každého, jednoho po druhém

прóще простóго – velmi jednoduchý, není nic jednoduššího

рассказывать сказки (бáйки) – vymýšlet si, plácát nesmysly, vyprávět pohádky, báchorky

тёртый калáч – o zkušeném, protřelém člověku

яйцá вьеденного не стóбит что – o něčem, co nemá žádnou cenu, nestojí za pozornost

4. То je zajímavé

«Однύшка», «двύшка», «трёшка»

Takto se dá v hovorové ruštině mluvit o jedno-, dvou- a třípokojovém bytě.

Pro označení školních známek či například čísel městské dopravy se používají slova *единица*, *двойка*, *тройка*, *четвёрка*, *пятёрка*. Nejnižší školní známka se v hovorovém jazyce může označovat také jako *кол*.